

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2020.12-2.20>

Чорна В.В.

здобувач

Університет сучасних знань

ПОМІЧНИК СУДДІ ЯК СУБ'ЄКТ ЗДІЙСНЕННЯ ПАТРОНАТНОЇ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ВЛАДИ

Правові основи діяльності помічника судді визначені ст.157 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Зокрема даною нормою визначено наступне: 1) громадянин України; 2) має вищу юридичну освіту; 3) вільно володіє державною мовою; 4) є патронатною службою кожного окремого судді; 5) нормативно-правовий статус помічника судді визначається Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та Положенням про помічника судді, яке затверджує Рада суддів України.

В Положенні про помічника суддів визначено, що посади помічників судді належать до посад патронатної служби. Помічник судді – це працівник патронатної служби у суді, який забезпечує виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя [2].

В даному випадку ключовим моментом є саме період виконання суддею повноважень щодо здійснення правосуддя. З даного приводу хотілося б акцентувати увагу, що на сьогоднішній день, в практичній діяльності зустрічаються випадки неурегульованості даного питання та наявності колізійних норм та прогалин. Так, правосуддя полягає в здійсненні діяльності судді яка пов'язана з підготовкою, розглядом справ у судових інстанціях, їх перевіркою в порядку нагляду, зверненням рішення до виконання, аналізом рішень Конституційного суду України, Верховного Суду, Європейського суду з прав людини тощо [1]. Тобто, коли суддя здійснює правосуддя, то його повинен обслуговувати помічник судді. Тоді ж, коли суддя не здійснює правосуддя держава не може оплачувати йому помічника як патронатного службовця суду.

Яскравим прикладом є ситуація при якій було реорганізовано Верховний Суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України шляхом злиття їх в Верховний Суд, до якого структурно входить: Велика палата, Велика Палата Верховного Суду; Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд.

Пунктом 4 Перехідних положень Закону України «Про судоустрій та статус судів» передбачено, що до Верховного Суду призначаються судді за результатами конкурсу, проведеного відповідно до цього Закону. Верховний Суд створюється на матеріально-технічній базі Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України. Таким чином, не дивлячись на те, що матеріально-технічна база перейшла в порядку правонаступництва до новоутвореного суду, а питання з переназначенням суддів до цього часу не вирішено, адже, передбачено проходження нового конкурсного відбору на посади суддів Верховного Суду. Також дані судді (зокрема, у Вищому адміністративному суді за штатним розписом працювало 17 суддів, і три помічника в суді) не були звільнені і позбавлені права здійснювати правосуддя, адже, усунуті від виконання своїх професійних обов'язків. В ракурсі зазначеної проблеми актуалізується питання: по-перше, визначення адміністративно-правового ста-

тусу помічників суддів тих судів, які були ліквідовані, в тому числі, їхнє соціальне та матеріальне забезпечення; по-друге, юридичних гарантій збереження права на професійну кар'єру, місця роботи під час процедури переведення судді. Так як, судді з якими вони працюють на умовах строкового трудового договору не бажають його розривати.

За рівнем служіння своєму керівнику помічники суддів можуть бути: 1) *помічник голови суду* – це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у встановленому порядку головою суду, адміністративних повноважень, визначених Законом України "Про судоустрій і статус суддів", а також повноважень щодо здійснення правосуддя; 2) *помічник заступника голови суду* – це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у встановленому порядку заступником голови суду, адміністративних повноважень, визначених головою відповідного суду, а також повноважень щодо здійснення правосуддя; 3) *помічник судді – члена Ради суддів України* – це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею – членом Ради суддів України, обраним у встановленому порядку з'їздом суддів України, його обов'язків члена Ради суддів України, а також повноважень щодо здійснення ним правосуддя; 4) *помічник секретаря судової палати апеляційного суду* – це працівник патронатної служби, який забезпечує виконання суддею, обраним у встановленому порядку секретарем судової палати, повноважень, визначених законом "Про судоустрій і статус суддів", головою відповідного суду, а також повноважень щодо здійснення правосуддя [2].

Помічники суддів підзвітні своїм безпосереднім керівникам – Голові суду; заступнику голови суду; судді – члену Ради суддів України з питань, які стосуються забезпечення виконання суддею своїх обов'язків як члена Ради суддів України; судді з питань підготовки та організаційного забезпечення судового процесу; секретарю судової палати

апеляційного суду. Втім при визначенні адміністративно-правового статусу помічників суддів виникають окремі питання.

По-перше, п.12 Положення про помічника суддів визначено, що трудові відносини з помічником (помічниками) судді припиняються: 1) в день припинення повноважень безпосереднього керівника та/або в день відрахування безпосереднього керівника зі штату суду; 2) в день ухвалення з'їздом суддів України рішення про обрання Ради суддів України в новому складі. Помічник судді може бути звільнений з посади за наказом керівника апарату суду в порядку, визначеному законодавством про працю, на підставі або заяви про звільнення за власним бажанням, або за поданням судді, в тому числі в зв'язку з дискредитацією помічника судді (вчинення такого проступку помічником, що підриває довіру та авторитет судової влади, суду та/або конкретного судді в очах громадськості та є несумісним із подальшим проходженням служби в якості помічника судді), або у випадках, визначених пунктом 11 цього Положення чи в порядку врегулювання конфлікту інтересів згідно із законодавством [пп.11-12,2]. В той же час, варто відзначити, що також однією з підстав звільнення помічника судді члена Ради суддів України у встановленому законом порядку є припинення повноважень судді. Втім, в даному випадку, порядок звільнення помічника судді дещо інший, ніж той, що визначений в п.12 Положення про помічника суддів. Особливістю є те, що призначення помічника судді Ради суддів України здійснюється за поданням члена Ради суддів України – судді відповідного суду до Голови Ради суддів України. І в даному випадку, згода Голови суду, де працює суддя – член Ради суддів України не потрібна. Саме тому, варто вести мову про ще одного суб'єкта, який шляхом підписання наказу може звільнити помічника члена Ради суддів – Голову Ради суддів України.

По-друге, Положенням про помічника судді закріплено, що помічник судді – члена Ради суддів України з питань, які стосуються забез-

печення виконання суддею своїх обов'язків як члена Ради суддів України, підзвітний лише такому судді – члену Ради суддів України, який є його безпосереднім керівником. Юридичне місце знаходження Ради суддів України – місто Київ. В той же час, члени Ради суддів України є суддями різних регіонів України. І в даному випадку, постає питання з якого місця знаходження помічник судді – члена Ради суддів України буде здійснювати свої обов'язки? На практиці помічник судді члена Ради суддів України перебуває по місцю виконання суддею свої посадових обов'язків, тобто за місцем розташування відповідного суду.

Також в розрізі питання адміністративно-правового статусу помічника судді – члена Ради суддів України варто наголосити на тому, що актуальним залишається питання фінансування заробітної плати таких помічників. Так, наприклад, виплата заробітної плати помічника судді відповідного суду прямо передбачена в фонді фінансування суду за рахунок коштів Державного бюджету України. Тоді ж як, обов'язок виплати заробітної плати помічнику судді як члена Ради суддів України також накладається на видатки суду, що прямо не передбачено в бюджеті суду для виплати заробітної плати патронатним службовцям з раніше визначеної кількості їх забезпечення одного судді.

Таким чином, до складу Ради суддів України належать 32 судді. Відповідно у кожного є по одному помічнику як судді Ради суддів України, які закріплені за місцем здійснення керівниками своїх повноважень у якості судді. Дана ситуація спричиняє додаткове фінансове навантаження на суд та, на нашу думку, ущемляє інтереси суду в частині фінансування апарату суду. На нашу думку, вирішенням даної ситуації вбачається в передбаченні в Положенні про помічника судді норми, якою визначити, що фінансування помічника судді – члена Ради суддів України здійснюється Державною судовою адміністрацією України та її територіальними управліннями за рахунок Державного бюджету України.

Окремої уваги потребує урегулювання ситуації чіткої визначності співпраці між помічником судді як патронатним службовцем та, наприклад, секретарем суду як державним службовцем. Так, ч. 2 ст. 9 Закону України «Про державну службу» визначено, що під час виконання своїх обов'язків державний службовець не зобов'язаний виконувати доручення працівників патронатної служби. Тоді ж як п.19 Положення про помічника судді чітко визначено, що помічник судді під час виконання своїх повноважень має право отримувати від працівників апарату суду, до якого він прикріплений, документи та інформацію, необхідні для виконання своїх обов'язків; користуватися інформаційними базами даних, телекомунікаційними мережами відповідного суду в установленому порядку [пп. 11-12,2].

Також, приймаючи до уваги, що основним обов'язком помічника судді є виконання прямих вказівок судді та відповідно опрацювання процесуальних документів, підготовка матеріалів до розгляду, – помічник судді може контролювати діяльність секретаря судового засідання, який є державним службовцем. Зазначена практична ситуація прямо суперечить ч. 2 ст. 19 Закону України «Про державну службу».

Також свідченням подвійної залежності помічника судді є повноваження керівника апарату суду щодо вирішення питання про заохочення помічника судді. Так, керівник апарату суду має право, за поданням безпосереднього керівника, у межах затвердженого фонду оплати праці відповідного суду помічнику судді:

– установлювати: надбавку за інтенсивність праці; надбавку за виконання особливо важливої роботи – до 100 відсотків посадового окладу [2]. У разі несвоєчасного виконання завдань, погіршення якості роботи й порушення трудової дисципліни надбавки за інтенсивність праці та за виконання особливо важливої роботи скасовуються або їх розмір зменшується;

– здійснювати: преміювання відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи в межах фонду преміювання відповідного суду. Конкретні умови, порядок та розміри преміювання помічника судді визначаються в положенні про преміювання, що діє у відповідному суді;

– надавати: матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати помічника судді;

– виплачувати: надбавку у відсотках до посадового окладу за вислугу років у державних органах у таких розмірах: понад 3 роки – 10, понад 5 років – 15, понад 10 років – 20, понад 15 років – 25, понад 20 років – 30, понад 25 років – 40 відсотків посадового окладу; матеріальну допомогу для оздоровлення під час надання щорічної відпустки в розмірі, що не перевищує середньомісячної заробітної плати помічника судді. Застосування заходів заохочення та дисциплінарного стягнення до помічника судді здійснюється керівником апарату відповідного суду за погодженням із суддею [пп. 15-16,2].

Таким чином, суддя є лише ініціатором заохочення свого помічника, тоді як згоду на таке преміювання, визначення її розміру та, навпаки, зменшення чи позбавлення надає керівник апарату суду, що на нашу думку, порушує принцип прямого підпорядкування. З даного приводу виникає питання, яким чином помічник суду може бути притягнутий до відповідальності? Хто є суб'єктом, чи керівник апарату, чи суддя? Також виникає актуальне питання здійснення контролю та нагляду за діяльністю помічників. В даному випадку, мова може йти про двох суб'єктів здійснення контролю та нагляду за діяльністю помічників судді – сам суддя та керівник апарату суду, що відповідно унеможливило пряме підпорядкування.

В той же час, розглядаючи питання фінансування помічників суддів варто акцентувати увагу на тому, що при визначенні преміювання враховуються лише три підстави: 1) вислуга років; 2) інтенсивність праці; 3) виконання

особливо важливої роботи. Вважаємо, що при встановленні розміру матеріальної допомоги чи преміювання керівник апарату суду та суддя повинні також враховувати: 1) кількість документів, що перебуває в його роботі; 2) інстанційності суду (перша, апеляційна чи касаційна інстанції); 3) спеціалізація судді (адміністративні, господарські, цивільні, кримінальні справи).

Окрему увагу потребують проблеми морально-психологічного клімату під час виконання помічником судді своїх обов'язків, комунікації з суддею та професійне вигорання помічника судді. Нажаль, слід констатувати, що плінність кадрів патронатної служби в судах є досить високою, особливо це стосується судів апеляційної та касаційної інстанції. Так, в апеляційних судах та Верховному Суді спостерігається постійна зміна помічників суддів, що перевищує 25-30% від звільнення державних службовців.

Як зазначає В.А. Панчук, з погляду психологічної теорії права й адміністративно-правових аспектів норм трудового права, правове положення помічника судді є унікальним. Він із суддею складає одну цілісну юридичну елементарну одиницю судової гілки влади за повного адміністративного домінування судді над помічником. Суддя має право давати помічнику законні вказівки, а помічник зобов'язаний їх виконувати [3, с. 40-41]. Саме тому, окрім професіоналізму помічник судді повинен бути психологічно стійким до стресових ситуацій, ситуацій повного завантаження та швидкого реагування на вказівки свого керівника.

Незалежно від вирішення питань, які перебувають у площині юриспруденції, судова діяльність обов'язково реалізується в контексті соціальної взаємодії, у системі психологічних, особистісних координат [4, с. 58], що виникають між помічником судді та суддею, між помічником судді та керівником апарату суду, між помічником судді та державними службовцями апарату суду, між помічниками суддів. Саме тому, варто наголосити, що помічник судді у своїй діяльності реалізує

значну кількість спеціальних якостей і навичок, що ситуативно застосовуються в кожній ситуації. Діяльність помічника судді характеризується високою емоційною напруженістю, частіше пов'язана з негативними емоціями, з необхідністю їх стримувати, відсутністю можливості емоційної розрядки.

В той же час, як нами було акцентовано увагу вище на проблемі завантаженості помічників суддів залежно від інстанційності суду та спеціалізації судді. З даного приводу відзначимо, що Концепцією вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів кількість посад суддів у місцевих та апеляційних судах доцільно визначати на основі розрахунку середньої кількості судових справ, яка припадає на відповідну територію, поділеної на норматив навантаження на одного суддю. Норматив навантаження має залежати від кількості судових справ, правильному вирішенню яких суддя може приділити достатню увагу [5]. Саме тому, вважаємо за можливо запровадити диференційований підхід до визначення кількості помічників судді з урахуванням кількості справ, які перебувають на розгляді у судді, складності та інстанційності, що дасть можливість швидкого та економічного розгляду суддями справ та вирішення проблеми зволікання з розглядом справ та ухваленням судових рішень в межах розумних строків.

Як слушно з приводу співпраці судді та помічника судді відзначає В.А. Панчук, виходячи з нерозривності юридичного зв'язку судді та його помічника, варто визначити вторинність адміністративно-правового статусу помічника судді: 1) помічник судді разом із суддею виконує місію судочинства – відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, попередження здійснення нових правопорушень шляхом невідворотності притягнення винних до юридичної відповідальності; 2) діяльність помічника судді є життєво важливою для роботи судової системи – через надання специфічних адміністративних послуг, які є

вагомими як для учасників юридичного процесу, так і для судової гілки влади; 3) помічник судді насамперед зобов'язаний допомогти судді у здійсненні всього, що стосується здійснення правосуддя; 4) він є патронатним службовцем, який перебуває в адміністративному підпорядкуванні судді; 5) помічник судді є особою, яка має психологічну сумісність із суддею, поважає його і вважає авторитетною людиною; 6) помічник судді є юристом, який, як правило, хоче стати суддею [3, с. 54-55]. Таким чином, важливого значення набуває процес релевантності між суддею та помічником судді, тобто налагодження контакту, професійна сумісність, розуміння та виконання управлінських вказівок судді.

Наступним ключовим моментом на який ми б хотіли акцентувати увагу є відповідність кваліфікації помічника судді тим професійним потребам та запитам, які ставляться перед помічником судді в процесі виконання ним його посадових обов'язків. Маємо на увазі саме рівень професійних знань практичного досвіду та відповідність кваліфікації під час обслуговування судді.

Відзначимо, що в Розділі II Положення про помічника судді щодо кваліфікаційних вимог помічника судді визначено лише обов'язкова наявність юридичної освіти і вільне володіння державною мовою, а щодо помічників суддів Верховного Суду встановлена також додаткова вимога мати стаж професійної діяльності у сфері права не менше трьох років. Натомість, на нашу думку, наявність стажу професійної діяльності в сфері права повинна бути обов'язковою вимогою до кожного помічника судді. Єдиною відмінністю повинно бути термін даного стажу. Так, на нашу думку, для помічників суддів окружних судів такий стаж професійної діяльності у сфері права повинен бути мінімум один рік, для помічників суддів апеляційних судів мінімум два роки стажу професійної діяльності у сфері права. Наявність встановленої вимоги щодо стажу професійної діяльності у сфері права дасть можливість претенденту розуміти область виконуваних в майбутньому

завдань в якості помічника судді та зрозуміти чи справиться він з покладеними на нього обов'язками помічника судді, а також дасть можливість судді не витрачати зайвий час на ґрунтовне навчання помічника судді. Обов'язок щодо обов'язкового стажу професійної діяльності у сфері права помічника судді повинен бути закріплений в п.6 Розділу II Положення про помічника судді.

Також відзначимо, що в даній ситуації може спостерігатися і зворотній зв'язок, наприклад, держава може певним чином заощадити на підготовці суддів, використовуючи досвід роботи, набутий особою на посаді помічника судді. Упровадження ідеї «помічник як сходинка до професії судді» має й інші переваги. Це дозволило б залучити до роботи на посаді помічника судді кваліфікованих юристів (зрозуміло, що за умови підвищення престижу самої суддівської посади). До того ж це можливість для такого кваліфікованого юриста пере-свідчитися у правильності обраного шляху та у здатності ним йти. На перший погляд, здавалося б, це суто суб'єктивний момент, але він має значення для всієї судової системи, в якій не має бути людей «не на своєму місці» [6].

На нашу думку, сприянню чіткої визначеності кваліфікаційних вимог помічника судді та його адміністративно-правовий статус можна досягти лише шляхом затвердження Радою суддів України чітких посадових інструкцій помічників суддів, зокрема, помічника судді окружного суду; помічника суді апеляційного суду; помічника судді спеціалізованих судів; помічника судді Верховного Суду.

Ще на щоб хотілося акцентувати увагу, це відсутність правового урегулювання питання перебування в суді осіб, які є близькими родичами в розумінні Закону України «Про запобігання корупції» та один з яких є посадовою особою державної служби, а інший патронатним службовцем.

З даного приводу наведемо позицію Ради суддів України. Вирішуючи питання щодо запобігання та врегулювання даного виду конфлікту інтересів в суддівській діяльно-

сті слід мати на увазі, що конфлікт інтересів може виникати між службовими обов'язками і приватним інтересом судді, який є спеціальним суб'єктом з точки зору ЗЗК і працівником апарату суду. При цьому працівники апарату можуть бути державними службовцями, на яких розповсюджується дія Закону України «Про державну службу», або перебувати на патронатній службі (наприклад, помічник судді). Не виникає конфлікту інтересів, якщо близькі особи суддів займають посади секретаря судового засідання, помічника судді – за умови, що вони працюють у інших суддів судової установи, з якими не пов'язані родинними зв'язками, і жодним чином їх обов'язки з такими суддями не перетинаються.

Наприклад, у випадку, якщо в у одному суді працюють суддя (голова суду або виконуючий обов'язки голови суду, заступник голови суду або виконуючий обов'язки заступника голови суду) та його близька особа на посаді, яка не знаходиться у організаційному підпорядкуванні судді (голови суду або виконуючого обов'язки голови суду, заступника голови суду або виконуючого обов'язки заступника голови суду), та службові обов'язки яких не перетинаються (помічник іншого судді, консультант будь-якого підрозділу, спеціаліст тощо) конфлікт інтересів відсутній за умови якщо суддя (голова суду або виконуючий обов'язки голови суду, заступник голови суду або виконуючий обов'язки заступника голови суду) фактично не бере участі у вирішенні питань, які стосуються працівника апарату, у тому числі шляхом голосування на зборах суддів за питання, яке стосується такого працівника, або якщо фактично такий працівник апарату суду не виконує обов'язки за дорученням цього судді (голови суду або виконуючого обов'язки голови суду, заступника голови суду або виконуючого обов'язки заступника голови суду) [7, с.16;8].

Отже, **помічник судді** – це структурна штатна одиниця апарату суду, яка виконує свої функціональні обов'язки з забезпечення діяльності судді в процесі здійснення нею правосуддя.

Анотація

В даній статті визначено адміністративно-правовий статус помічника судді.

Визначено, що з огляду на інстанційність суду до помічників судді можуть ставитися більш специфічні вимоги, наприклад, помічники суддів Верховного Суду повинні, окрім вище зазначеного, також мати стаж професійної діяльності у сфері права не менше трьох років. Втім, дані особливості та рівень професіоналізму помічника судді не враховуються при визначенні оплати праці даного суб'єкта.

Законодавчо вищезначені загальні вимоги, які ставляться до особи, яка претендує стати помічником судді є загальними та в повній мірі не враховують професійні потреби судді, здатність помічника судді виконувати доручену роботу, особливості та специфіку складності категорій справ окружних судів, апеляційних судів, спеціалізованих судів та Верховного Суду тощо. Також акцентуємо увагу на наявності проблеми соціального та матеріального забезпечення помічників суддів тощо. Саме тому, наразі нашим завданням є розкриття адміністративно-правового статусу помічника судді та внесення пропозицій щодо удосконалення досліджуваного статусу.

Законом України «Про судоустрій та статус суддів» та Положенням про помічника судді встановлено, що помічник судді підконтрольний лише судді. Втім, з аналізу нормативно-правових актів, якими урегульовано окремі питання здійснення патронатної служби в судах, слід не погодитися з даним твердженням. Так, п. 4 Положення про помічника судді визначено, що обов'язки помічника судді визначаються посадовою інструкцією, яка затверджується керівником апарату суду за погодженням із зборами суддів відповідного суду. З усіх інших питань, у тому числі щодо дотримання трудової дисципліни, помічник судді підзвітний керівнику апарату суду в межах його повноважень. Керівник апарату суду створює належні умови для виконання помічником судді своїх посадових обов'язків і підвищення рівня його професійної компетентності в Національній школі суддів України. Керівник апарату суду здійснює контроль за дотриманням помічником судді правил внутрішнього трудового розпорядку суду та Правил поведінки працівника суду. Таким чином, фактично, помічник судді перебуває у подвійному підпорядкуванні – від суді та від керівника апарату суду.

Ключові слова: помічник судді, суддя, патронатна служба, пулічна служба, державний службовець.

Chorna V.V. Assistant Judge as a subject of patronage of the judiciary

Summary

This article defines the administrative and legal status of an assistant judge. It is determined that, given the instance of the court, court assistants may be subject to more specific requirements, for example, assistant judges of the Supreme Court must, in addition to the above, also have at least three years of professional experience in law.

However, these features and the level of professionalism of the assistant judge are not taken into account when determining the remuneration of the subject. Legislatively above general requirements for a person applying to become an assistant judge are general and do not fully take into account the professional needs of the judge, the ability of the assistant judge to perform the assigned work, features and specifics of the complexity of categories of district courts, appellate courts, specialized courts and the Supreme Court. Court, etc.

We also emphasize the existence of the problem of social and material support of assistant judges, etc. That is why, at present, our task is to disclose the administrative and legal status of the assistant judge and make proposals to improve the status under study.

The Law of Ukraine “On the Judiciary and the Status of Judges” and the Regulations on the Assistant Judge stipulate that an assistant judge is controlled only by a judge. However, from the analysis of normative-legal acts, which regulate certain issues of patronage service in courts, it is necessary to disagree with this statement.

Thus, paragraph 4 of the Regulations on the Assistant Judge stipulates that the duties of the Assistant Judge are determined by the job description, which is approved by the Chief of Staff of the court in agreement with the meeting of judges of the relevant court. On all other issues, including compliance with labor discipline, the assistant judge is accountable to the chief of staff of the court within his powers.

The Chief of Staff of the Court shall create appropriate conditions for the Assistant Judge to perform his / her official duties and increase the level of his / her professional competence in the National School of Judges of Ukraine. The head of the court staff monitors the observance by the assistant judge of the rules of internal labor regulations of the court and the Rules of Conduct of the court employee. Thus, in fact, the assistant judge is under double subordination – from the court and from the chief of staff of the court.

Key words: assistant judge, judge, patronage service, pulmonary service, civil servant.

Список використаних джерел:

1. Суд (суддя) як орган (особа), що здійснює правосуддя (підготовку, розгляд справ у судових інстанціях, їх перевірку в порядку нагляду, звернення рішень до виконання. Ухвала Судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України від 02.12.98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0096700-98#Text>
2. Про затвердження Положення про помічника судді: затв. Рішенням Ради Суддів України від 18 травня 2018 № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr021414-18#Text>
3. Панчук В.А. Адміністративно-правовий статус помічника судді: дис. На здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук зі спеціальності 12.0007 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». К. Науково-дослідний інститут публічного права. 2018. 231 с.
4. Дегтяренко М. А. Організаційно-правові та психологічні засади професійної діяльності судового психолога-консультанта: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.06. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2017. 216 с.
5. Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: затв. Указом Президента України від 10 травня 2006 року № 361/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361/2006#Text>
6. Потрібно вести дискусію про специфічне регулювання помічника судді. *Судова гілка влади*. 2017. URL: <https://court.gov.ua/sud5023/publication/292113>.
7. Особливості конфлікту інтересів у діяльності судді та рекомендації щодо його запобігання і врегулювання у типових ситуаціях. Посібник на допомогу судді. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/documents/index/risenna-rsu-no-70-vid-20092019-sodo-zaohocenna-pracivnikiv-aparatu-sudu>
8. Рішення Ради суддів України «Роз’яснення щодо конфлікту інтересів» № 75 від 04.11.2016. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/documents?id=43&page=2&per-page=8>.